

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT (femte avdelningen)

den 10 mars 2005 *

I mål T-184/01,

IMS Health, Inc., Fairfield, Connecticut (Förenta Staterna), företrätt av N. Levy, J. Temple-Lang, solicitors, och R. O'Donoghue, barrister,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av A. Whelan, É. Gippini Fournier och F. Siredey-Garnier; därefter av A. Whelan, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

med stöd av

NDC Health Corp., tidigare National Data Corp., Atlanta, Georgia (Förenta staterna), inledningsvis företrätt av I. Forrester, QC, F. Fine, solicitor, advokaterna C. Price och A. Gagliardi, därefter av advokaterna C. Price, J. Bourgeois, och F. Fine, slutligen endast av Fine,

av

NDC Health GmbH & Co. KG, Bad Camberg (Tyskland), inledningsvis företrätt av I. Forrester, QC, F. Fine och M. Powell, solicitors, och advokaterna C. Price och A. Gagliardi, därefter av advokaterna F. Fine, C. Price och J. Bourgeois, slutligen endast av F. Fine,

och av

AzyX Deutschland GmbH Geopharma Information Services, Neu-Isenburg (Tyskland), inledningsvis företrätt av advokaterna G. Vandersanden, L. Levi och D. Dugois, därefter av G. Vandersanden och L. Levi,

intervenienter,

angående talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2002/165/EG av den 3 juli 2001 om ett förfarande enligt artikel 82 EG (ärende COMP D3/38.044 — NDC Health/IMS Health: interimistiska åtgärder) (EGT L 59, 2002, s. 18),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

sammansatt av ordföranden Vilaras samt domarna F. Dehousse och D. Šváby,

justitiesekreterare: H. Jung,

följande

Beslut

Bakgrund till tvisten

- ¹ IMS Health, Inc. (nedan kallat IMS), ett bolag bildat enligt amerikansk rätt, tillhandahåller i flera länder uppgifter till läkemedelsföretag och företag inom hälso- och sjukvårdssektorn.

- 2 I Tyskland utövar IMS sin verksamhet via sitt tyska dotterbolag IMS GmbH & Co OHG. Detta förser intresserade läkemedelsföretag med regionala försäljningsuppgifter. Denna verksamhet bygger på en blockmetod kallad "1860 block-metoden" som går ut på en uppdelning av Tyskland i 1860 geografiska områden som används för regionala försäljningsrapporter.

- 3 Eftersom vissa företag — närmare bestämt Pharma Intranet Information AG (nedan kallat PII) och AzyX Deutschland GmbH Geopharma Information Services (nedan kallat AzyX) — använde sig av metoder som utgick från 1860 block-metoden, väckte IMS den 26 maj 2000, mot PII, och den 22 december 2000, mot AzyX, talan vid Landgericht Frankfurt-am-Main (nedan kallad Landgericht Frankfurt) angående intrång i IMS upphovsrätt till denna metod.

- 4 Genom ett beslut av den 12 oktober 2000 av Landgericht Frankfurt förbjöds PII att använda 1860 block-metoden. I beslut från den 27 oktober 2000, fastställt genom dom av Landgericht Frankfurt av den 16 november 2000, förbjöds PII också att använda blockmetoder med 2847 eller 3000 segment eller några andra blockmetoder som utvecklats från 1860 block-metoden. Beslutet av den 12 oktober 2000 och domen av den 16 november 2000 fastställdes den 17 september 2002 respektive den 19 juni 2001 av Oberlandesgericht Frankfurt-am-Main (nedan kallad Oberlandesgericht Frankfurt).

- 5 Efter det att PII köpts upp av NDC Health Corp. (tidigare National Data Corp.), ett bolag bildat enligt amerikansk rätt (nedan kallat NDC), som numera utövar sin verksamhet i Tyskland via sitt dotterbolag NDC Health GmbH & Co. KG, utfärdades samma förbud för NDC genom beslut av Landgericht Frankfurt av den 28 december 2000, fastställt genom dom av den 12 juli 2001.

- 6 Landgericht Frankfurt förbjöd i beslut av den 28 december 2000 även AzyX att tillhandahålla, marknadsföra eller erbjuda uppgifter som grundar sig på 1 860 block-metoden. Landgericht Frankfurt fastställde detta beslut genom dom avkunnad den 15 februari 2001.
- 7 Parallellt med dessa rättsliga förfaranden bad NDC och AzyX att få en licens från IMS för att använda 1 860 block-metoden mot en årlig licensavgift. IMS vägrade att tillmötesgå dessa förfrågningar den 28 november 2000 respektive den 28 maj 2001.
- 8 Det är mot denna bakgrund som NDC den 19 december 2000 lämnade in ett klagomål till kommissionen med hänvisning till artikel 82 EG.
- 9 Kommissionens beslut 2002/165/EG av den 3 juli 2001 om ett förfarande enligt artikel 82 EG (ärende COMP D3/38.044 — NDC Health/IMS Health: Interimistiska åtgärder) (EGT L 59, 2002, s. 18, nedan kallat det ifrågasatta beslutet).
- 10 Kommissionen fann i detta beslut en presumtion föreligga för ett missbruk i den mening som avses i artikel 82 EG i det att IMS vägrat bevilja en licens för användning av 1860 block-metoden. Dessutom fann kommissionen det sannolikt att allmänintresset skulle lida allvarlig och irreparabel skada. Kommissionen ansåg i detta avseende att IMS konkurrenter, särskilt NDC och AzyX, riskerade att utträda ur den tyska marknaden om de inte blev beviljade licenserna.

- 11 Kommissionen ålade därför i ett interimistiskt beslut IMS att utan dröjsmål och utan diskriminering bevilja licens avseende användning av 1860 block-metoden till alla företag som för närvarande agerar på den tyska marknaden, för tjänster avseende regionala försäljningsuppgifter.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 12 IMS väckte den 6 augusti 2001 med stöd av artikel 230 fjärde stycket EG talan om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet.
- 13 Genom särskild skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli samma dag begärde IMS med stöd av artiklarna 242 EG och 243 EG även att rätten skulle besluta om uppskov med verkställigheten av det ifrågasatta beslutet till dess att förstainstansrätten hade avgjort målet rörande huvudsaken.
- 14 Genom ett beslut av den 10 augusti 2001, antaget i enlighet med artikel 105.2 i förstainstansrättens rättegångsregler, upphävde förstainstansrättens ordförande, som en säkerhetsåtgärd, verkställigheten av det ifrågasatta beslutet fram till dess att ansökan om interimistiska åtgärder avgjorts (beslut av förstainstansrättens ordförande av den 10 augusti 2001, IMS Health mot kommissionen, T-184/01 R, REG 2001, s. II-2349).

- 15 Genom beslut av den 26 oktober 2001 upphävde förstainstansrättens ordförande verkställigheten av det ifrågasatta beslutet (beslut av förstainstansrättens ordförande av den 26 oktober 2001, IMS Health mot kommissionen, T-184/01 R, REG 2001, s. II-3193). Efter överklagande av NDC har detta beslut blivit fastställt genom beslut av domstolens ordförande av den 11 april 2002, NDC Health mot IMS Health och kommissionen (C-481/01 P(R), REG 2002, s. I-3401).
- 16 Genom beslut av ordföranden för domstolens tredje avdelning av den 5 februari 2002 tilläts AzyX, NDC och NDC Health GmbH & Co. KG att intervensera till stöd för kommissionen.
- 17 Genom beslut av den 26 september 2002 har ordföranden på domstolens tredje avdelning vilandeförklarat det föreliggande målet till dess att domstolen prövat de frågor som ställts i en begäran om förhandsavgörande avseende tolkningen av artikel 82 EG av Landgericht Frankfurt, inom ramen för pågående tyska domstolsförfaranden mellan IMS och NDC.
- 18 Kommissionen återkallade det ifrågasatta beslutet genom beslut 2003/741/EG av den 13 augusti 2003 om ett förfarande enligt artikel 82 EG (ärende COMP D3/38.044 — NDC Health/IMS Health: Interimistiska åtgärder) (EGT L 268, s. 69, nedan kallat beslutet av den 13 augusti 2003).
- 19 I en skrivelse inkommen till förstainstansrättens kansli den 16 september 2003 yrkade kommissionen att förstainstansrätten skulle fastsälla att det inte längre fanns anledning att döma i föreliggande mål och bifogade som stöd för sin begäran en kopia av beslutet av den 13 augusti 2003. Kommissionen yrkade dessutom att varje part skulle förpliktas att bära sin rättegångskostnad.

- 20 Parterna uppmanades att skriftligen yttra sig beträffande frågan huruvida det fortfarande fanns anledning att döma i det föreliggande målet.
- 21 IMS har i sitt yttrande avseende yrkandet om förklaring av att det saknas anledning att döma i saken, vilket inkom till förstainstansrättens kansli den 28 november 2003, yrkat att förstainstansrätten skall
- ogilla kommissionens yrkande i dess helhet och, när målet avgjorts i sak, förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna inklusive kostnaderna för att avge föreliggande yttranden,
 - i andra hand, om kommissionens yrkande bifalls, förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 22 I sitt gemensamma yttrande avseende yrkandet om förklaring av att det saknas anledning att döma i saken, vilket inkom till förstainstansrättens kansli den 4 november 2003, har NDC och NDC Health GmbH & Co. KG hävdade att det inte längre finns någon anledning för förstainstansrätten att döma i målet om ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet och yrkat att vardera parten skall förpliktas att bära sin rättegångskostnad.
- 23 I sitt yttrande avseende yrkandet om förklaring av att det saknas anledning att döma i saken, vilket inkom till förstainstansrättens kansli den 14 oktober 2003, har AzyX förklarat att bolaget inte har några särskilda synpunkter i denna fråga men yrkat ersättning för sin rättegångskostnad.

24 Den 29 april 2004 meddelade domstolen, med anledning av en begäran om förhandsavgörande, dom i mål C-418/01, IMS Health (REG 2004, s. I-5039).

25 Som en åtgärd för processledning enligt artikel 64 i förstainstansrättens rättegångsregler ställdes den 8 juni 2004 flera frågor till parterna beträffande tillämpningsområdet för beslutet av den 13 augusti 2003. Parterna inkom med svar inom den föreskrivna fristen.

Begäran om fastställelse av att anledning saknas att döma i saken

Parternas argument

26 Kommissionen har i sin begäran om fastställelse av att det saknas anledning att döma i saken hävdad att det inte längre finns något föremål för föreliggande talan.

27 I sitt svar på förstainstansrättens frågor från den 8 juni 2004 beträffande tillämpningsområdet för beslutet av den 13 augusti 2003 har kommissionen angett att detta beslut bygger på omständigheter som inträffade efter antagandet av det ifrågasatta beslutet. Kommissionen pekar på att beslutet av den 13 augusti 2003 följaktligen inte i sig är av retroaktiv karaktär.

- 28 Kommissionen har likväl hävdad att det ifrågasatta beslutet inte har haft några rättsverkningar. Kommissionen gör, för det första, gällande att det ifrågasatta beslutet enbart resulterade i "interimistiska" åtgärder, varför det inte grundades på en slutgiltigt konstaterad överträdelse av artikel 82 EG. För det andra påpekar kommissionen att det förordnats om uppskov med verkställigheten av det ifrågasatta beslutet avseende hela dess potentiella tillämpningsperiod.
- 29 För kommissionens del skulle beslutet på sin höjd kunna ha rättsverkan i förhållande till de nationella tyska domstolarna i de nationella målen. Dock anser kommissionen att det inte finns anledning att fortsätta det föreliggande förfarandet och understryker att det ifrågasatta beslutet i detta fall inte längre kan få några verkningar i förhållande till dessa nationella domstolar med tanke på återkallelsen genom beslutet av den 13 augusti 2003. Enligt kommissionen skulle det följaktligen inte finnas någon risk för motsägelsefulla beslut i strid med rättssäkerhetsprincipen.
- 30 IMS anser för egen del att det i förevarande fall inte finns skäl att fastställa att anledning saknas att döma i saken.
- 31 För det första anser IMS att återkallelsen av det ifrågasatta beslutet inte gjort att dess rättsverkningar försvinner. Sökanden har hävdad att rättsliga förfaranden alltjämt kan inneha ett föremål för talan om det återkallade beslutet fortsätter att ha rättsverkningar, särskilt eftersom återkallelsen endast har verkningar framåt i tiden. Det kan fastställas att anledning saknas att döma i saken när den aktuella rättsakten i sin helhet blivit återkallad eller när den blivit ersatt av en senare rättsakt, även den ifrågasatt. IMS har tillagt att när återkallelsen inte längre har någon retroaktiv verkan berövar en fastställelse av att anledning saknas att döma i saken IMS all möjlighet att ifrågasätta giltigheten och verkningarna av det ifrågasatta beslutet.

- 32 För det andra anser IMS att ett avgörande av huruvida beslutet var korrekt är en relevant omständighet vid avgörandet av de mål som är anhängiggjorda vid de tyska domstolarna och påminner i det avseendet om de rättsliga förfaranden som IMS inlett mot NDC. IMS har i detta sammanhang särskilt anfört att NDC gjort gällande att, enligt den prima facie-bedömning som gjorts i det ifrågasatta beslutet, IMS har missbrukat sin dominerande ställning genom att inte bevilja någon licens. IMS har dessutom anfört att NDC skulle kunna göra gällande att det ifrågasatta beslutet varken varit återkallat eller ogiltigt mellan den 3 juli 2001 och den 13 augusti 2003 och att de hade rätt att utfä en licens för denna period. Med hänvisning till domstolens dom av den 14 december 2000 i mål C-344/98, Masterfoods och HB (REG 2000, s. I-11369), bedömer IMS att det skulle vara osäkert hur de tyska domstolarna skulle komma att döma om det ifrågasatta beslutet varken var ogiltigförklarat eller retroaktivt återkallat. Slutligen anför IMS att den begäran om förhandsavgörande som Landesgericht Frankfurt hade framställt inte berörde vissa av de punkter som återfinns i ansökan om ogiltigförklaring.
- 33 IMS har för det tredje gjort gällande att ett avslag på begäran om fastställelse av att det saknas anledning att döma i saken rättfärdigas av processekonomiska hänsyn. IMS anser därför att det alltså har ett berättigat intresse av att föra talan om ogiltighetsförklaring, eftersom bolaget löper risk att i framtiden mötas av motsvarande rättsakter som den bestridda. För övrigt har IMS noterat att kommissionen hela tiden har vägrat att uttala sig i frågan huruvida utredningen borde ha skjutits upp eller huruvida förfarandet var avslutat. Slutligen anser IMS att det föreligger risk för att NDC eller andra företag kommer att stödja sig på det ifrågasatta beslutet för att eventuellt begära utfärdande av licenser.

Förstainstansrättens bedömning

- 34 Kommissionens yrkande om fastställelse av att anledning saknas att döma i saken rör en rättegångsfråga som det finns skäl att, i enlighet med artikel 114.3 i rättegångsreglerna, avgöra utan muntligt förfarande, eftersom förstainstansrätten anser att handlingarna i målet innehåller tillräckliga upplysningar.

- 35 Det finns skäl att konstatera att kommissionen under rättegången uttryckligen återkallat det ifrågasatta beslutet genom sitt beslut av den 13 augusti 2003.
- 36 Det följer av motiveringen i beslutet av den 13 augusti 2003 att återkallelsen, som kommissionen har påpekat, inte har retroaktiv verkan och det finns därför anledning att anse att det nämnda beslutet endast upphäver det ifrågasatta beslutet med framtida verkan.
- 37 Under dessa omständigheter har, efter det att beslutet av den 13 augusti 2003 har trätt i kraft, det ifrågasatta beslutet inte längre några rättsverkningar i förhållande till sökanden.
- 38 Dock kan sökanden enligt praxis fortfarande ha ett berättigat intresse av att få en rättsakt som upphävts under rättegången ogiltigförklarad, om ogiltigförklaringen av denna rättsakt i sig kan få rättsverkningar (se förstainstansrättens dom av den 14 mars 1997 i mål T-25/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen och Hapag-Lloyd mot kommissionen, REG 1997, s. II-363, punkt 16, och där angiven rättspraxis).
- 39 Sökanden har i förevarande mål hävdats att bolaget fortfarande har ett berättigat intresse av att få det ifrågasatta beslutet ogiltigförklarat mot bakgrund av de rättsverkningar som det hade under perioden före upphävningsbeslutet.
- 40 Det bör dock erinras om att det beslutats om uppskov med verkställigheten av det ifrågasatta beslutet, först genom beslut av förstainstansrättens ordförande av den 10 augusti 2001 och sedan genom beslut av förstainstansrättens ordförande av den 26 oktober 2001. Följaktligen har det ifrågasatta beslutet inte kunnat ha några rättsverkningar från det första uppskovet med verkställigheten, det vill säga den 10 augusti 2001, fram till ikraftträdandet av beslutet av den 13 augusti 2003.

- 41 Det verkar som om den enda tid under vilken det ifrågasatta beslutet har kunnat ha några rättsverkningar är den mellan dess ikraftträdande och tidpunkten för uppskovet av dess verkställighet. Av handlingarna i målet framgår emellertid att även om man påbörjat verkställigheten av det ifrågasatta beslutet har detta inte längre några verkningar som skulle kunna ge upphov till ett berättigat intresse av att få det ifrågasatta beslutet ogiltigförklarat.
- 42 Det följer således av artikel 2 i det ifrågasatta beslutet att skyldigheten att bevilja en licens enligt artikel 1 i nämnda beslut endast kan komma i fråga inom ramen för en begäran från IMS konkurrenter och efter en överenskommelse om avgiften som skall erläggas, eventuellt bestämd av en sakkunnig.
- 43 Det följer av handlingarna i målet att IMS konkurrenter, i detta fall AzyX och NDC, lämnade in en begäran om att erhålla licens efter ikraftträdandet av det ifrågasatta beslutet. Parterna kunde inte komma överens om en skälig avgift och urvalsprocessen av en sakkunnig påbörjades. Med tanke på beslutet som fattats av förstainstansrättens ordförande den 10 augusti 2001, ledde emellertid urvalsprocessen inte till något resultat, och kommissionen beslöt att skjuta upp utnämningen av en sakkunnig.
- 44 Det är alltså utrett att sökanden inte var tvingad att, på grundval av det ifrågasatta beslutet, bevilja en licens till en av sina konkurrenter och inte heller på samma grund kan tvingas till det i dag, med hänvisning till det ifrågasatta beslutets upphävande den 13 augusti 2003.
- 45 Det är också utrett att de böter som anges i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet inte hade kunnat påföras för den berörda tidsperioden och att de inte längre kan påföras, på grund av nämnda besluts upphävande.

- 46 När det gäller sökandens argument avseende de rättsliga förfarandena i Tyskland och domen i det ovan i punkt 32 nämnda målet Masterfoods och HB bör det påpekas att det syfte som eftersträvades i denna dom var att undvika risken att nationella domstolar meddelade avgöranden som stred mot kommissionens beslut. Det räcker emellertid att påminna om att det ifrågasatta beslutet sedan den 13 augusti 2003 inte längre är en del av gemenskapsrätten och att det i detta fall inte föreligger någon risk för motstridiga avgöranden. De tyska domstolarna har således full frihet när de dömer i målen i fråga. Det ifrågasatta beslutet innebar i vilket fall som helst endast att interimistiska åtgärder beviljades.
- 47 Påpekas bör att, på grund av faktorer som redan nämnts i punkterna 40, 44 och 45 ovan, det ifrågasatta beslutet inte har någon rättsverkan. Det faktum att konkurrenter till sökanden i Tyskland eller andra intresserade aktörer, i förekommande fall, vid de nationella domstolarna kan åberopa den omständigheten att det ifrågasatta beslutet har existerat vid ett tidigare tillfälle, för att bli beviljade licens eller bli kompenserade, påverkar i sig inte sökandens rättsliga ställning på något sätt.
- 48 När det slutligen handlar om IMS påstående att bolaget i framtiden skulle kunna ställas inför en likadan rättsakt som den bestridda finner förstainstansrätten att sökandens ställning under alla omständigheter bara skulle kunna påverkas av andra beslut än det ifrågasatta beslutet. Ett eventuellt ifrågasättande av dessa beslut skulle ge upphov till tvister som är separata i förhållande till förevarande talan om ogiltigförklaring.
- 49 Mot bakgrund av vad ovan anförts finner förstainstansrätten att IMS inte har inkommit med några uppgifter som gör det möjligt att anse att IMS, trots upphävandet av det ifrågasatta beslutet, alltfjämt har ett berättigat intresse av att få detta beslut ogiltigförklarat. Av detta följer att förevarande talan saknar föremål och att anledning inte längre finns att döma i föreliggande mål.

Rättegångskostnader

- 50 Kommissionen anser att varje part skall förpliktas att bära sin rättegångskostnad eftersom det ifrågasatta beslutet har återkallats på grund av en väsentlig förändring av sakomständigheterna. Detta återkallande innebär dock inte att kommissionen ändrat sin ursprungliga ståndpunkt att det *prima facie* förelåg ett missbruk av dominerande ställning. Genom upphävandet ifrågasätts inte heller bedömningen av skyndsamhetskriteriet eller avvägningen mellan de föreliggande intressena i det ifrågasatta beslutet och inte heller det ändamålsenliga i de interimistiska åtgärder som beslutats.
- 51 IMS anser däremot att det är kommissionen som skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. IMS anser för det första att bedömningen av parternas ursprungligen åberopade grunder gör det möjligt för förstainstansrätten att använda sin befogenhet att fördela rättegångskostnaderna efter vad som är skäligt. IMS har i detta avseende särskilt hänvisat till beslutet av den 26 oktober 2001 i det ovan i punkt 15 nämnda målet IMS Health mot kommissionen. IMS anser dessutom att det skulle vara rättvist och skäligt att kommissionen förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och har uppgett att det förevarande målet och de fel som begåtts har orsakat höga kostnader för IMS.
- 52 I mål där det inte finns anledning att döma i saken skall förstainstansrätten enligt artikel 87.6 i rättegångsreglerna besluta om fördelning av rättegångskostnaderna enligt vad den finner skäligt.
- 53 Kommissionen återkallade det ifrågasatta beslutet på grund av en förändring i de omständigheter som förelåg vid antagandet av detsamma, det vill säga konkurrens-situationen. Varken beslutet av den 13 augusti 2003 eller handlingarna i målet ger anledning att anse att kommissionen har medgett att det ifrågasatta beslutet var rättsstridigt med hänsyn till de invändningar som sökanden gjort.

54 Beslut som rätten fattar i ett interimistiskt förfarande har dessutom, enligt artikel 107.4 i förstainstansrättens rättegångsregler, endast interimistisk verkan och kan inte föregripa rättens avgörande i saken.

55 Förstainstansrätten anser att det med hänsyn till omständigheterna i förevarande fall är skäligt att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad, inbegripet kostnaderna med anledning av det interimistiska förfarandet.

På dessa grunder fattar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (femte avdelningen)

följande beslut:

- 1) **Anledning saknas att döma i saken.**
- 2) **Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad, inbegripet kostnaderna med anledning av det interimistiska förfarandet.**

Luxemburg den 10 mars 2005.

H. Jung

Justitiesekreterare

M. Vilaras

Ordförande